USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců Mgr. Lenky Krupičkové a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobce: **S. A. B.**, zastoupen Mgr. Faridem Alizeyem, advokátem se sídlem Stodolní 834/7, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo zahraničních věcí**, se sídlem Loretánské náměstí 101/5, Praha 1, **za účasti:** Z. B., v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 24. 11. 2021, č. j. 20 A 6/2021 - 59,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Osobě zúčastněné na řízení **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

I.

[1] Velvyslanectví České republiky v Alžíru (dále též „zastupitelský úřad“) zamítlo dne 27. 5. 2021 žádost žalobce o udělení krátkodobého víza, kterou žalobce podal za účelem pobytu se svou manželkou v České republice. V reakci na zamítnutí žádosti podal žalobce žádost o nové posouzení důvodů neudělení víza podle § 180e zákona číslo 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o pobytu cizinců“). Žalovaný rozhodnutím ze dne 20. 7. 2021, č. j. 308619/2021-VO, shledal rozhodnutí zastupitelského úřadu o žádosti o udělení víza v souladu s § 20 odst. 5 písm. e) zákona o pobytu cizinců. Manželství žalobce uzavřené s osobou zúčastněnou na řízení vyhodnotil jako účelové. Své závěry opřel především o rozpory ve výpovědích žalobce a osoby zúčastněné na řízení (dále společně též „manželé“) a jejich nekonzistentnost. Poukázal rovněž na okolnosti seznámení manželů, jejich finanční situaci, plánování svatby bez předchozího osobního setkání, věkový rozdíl, jazykovou bariéru, množství a délku osobních návštěv, absenci dlouhodobých právních či finančních závazků a předchozí zamítnuté žádosti stěžovatele o víza v zemích EU.

II.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Ostravě (dále též „krajský soud“), který ji v záhlaví uvedeným rozsudkem zamítl. Uvedl, že žalovaný předložil dostatek důvodů, které sice jednotlivě nemusejí vést k zamítnutí žádosti, ale ve svém souhrnu jsou dostatečné pro závěr o účelovosti uzavření manželství. Zdůraznil, že žalobce na stěžejní důvody zamítnutí žádosti v žalobě nereagoval. Krom těchto důvodů poukázal rovněž na absenci shody ohledně způsobu společného života v případě, že žalobce nezíská právo pobývat na území České republiky. Dále uvedl, že úvaha žalovaného o účelovém učení se českého jazyka ze strany žalobce nebyla důvodem pro zamítnutí žádosti. Jakákoliv znalost českého jazyka nemohla zvrátit závěr o účelovosti manželství. Krajský soud dále upozornil, že se na rozhodování žalovaného neaplikuje § 68 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále též „správní řád“). Postačí, že rozhodnutí obsahuje dostatečně konkrétní odůvodnění, které mohou soudy přezkoumat. Námitky týkající se porušení § 3 správního řádu a čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod vyhodnotil krajský soud jako velmi obecné.

III.

[3] Proti rekapitulovanému rozsudku podal žalobce (dále též „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). Nesouhlasí se závěrem žalovaného a krajského soudu, že se dopustil obcházení zákona. Manželství nebylo uzavřeno bezprostředně po seznámení, ale po 6 letech od okamžiku, kdy se s manželkou seznámil prostřednictvím sociální sítě. Tato doba sama o sobě svědčí o tom, že se manželé dostatečně poznali a učinili rozhodnutí vést společný život. Rovněž délka trvání manželství je relevantním důvodem, aby bylo žádosti o udělení krátkodobého víza vyhověno. Závěr o naplnění podmínek § 20 odst. 5 písm. e) zákona o pobytu cizinců je tak nepodložený. Pro jeho aplikaci nestačí rozpory ve výpovědích manželů. Je třeba prokázat účelovost manželství. Žalovaný postupoval v rozporu s § 2, 3, 4 a 50 správního řádu a jeho rozhodnutí není dostatečně odůvodněno. Nevypořádal se ani se všemi návrhy a námitkami, které manželé v řízení uplatnili. V rozhodnutí ani v rozsudku není uvedeno, v čem je spatřována účelovost manželství. V situaci, kdy manželé nemohou žít společně, nelze jim přičítat k tíži absenci dlouhodobých právních a finančních závazků. Neobstojí ani argument žalovaného, že se česky učí účelově. Při podání žádosti o jakékoliv pobytové oprávnění rodinných příslušníků se totiž prokázání znalosti českého jazyka nevyžaduje. Žalovaný a krajský soud pochybili rovněž tím, že nevzali v úvahu aplikaci § 174a zákona o pobytu cizinců. Navrhl proto, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

IV.

[4] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěry krajského soudu. Závěr o účelovosti manželství je podle něj opřen o dostatečné množství důvodů. Manželé měli a mají možnost realizovat společný život alespoň po nějakou dobu v zemi stěžovatele či jiné třetí zemi. Mají tedy i možnost sdílet společné právní či finanční závazky. Čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod neukládá státu všeobecný závazek respektovat volbu dotčených osob ohledně země jejich společného pobytu.

Podle žalovaného je účelovost manželství zřejmá z pohovorů a z předložených dokumentů. Nadto vyšlo najevo, že se stěžovatel dopustil tzv. „visa shoppingu“ a v případě žádostí o víza do Španělska a Nizozemí uváděl lživé informace. Také v době seznámení s manželkou oslovil prostřednictvím sociální sítě více žen z EU naráz. S ohledem na uvedené navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

V.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).
[6] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věcech, o nichž rozhodoval před krajským soudem specializovaný samosoudce, je její přijatelnost. Kasační stížnost je podle § 104a odst. 1 s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výkladem institutu přijatelnosti se Nejvyšší správní soud zabýval například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, na které pro stručnost odkazuje.

[7] Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci přesah vlastních zájmů stěžovatele ani zásadní pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení. Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na uplatněné kasační námitky a stěžovatel ve své argumentaci nevyložil žádné důvody, které by svědčily pro odklon. Otázce přijatelnosti kasační stížnosti se ostatně stěžovatel vůbec nevěnoval a ani náznakem neuvedl, proč by snad jeho kasační stížnost měla být přijatelná.

[8] Námitku týkající se opomenutí § 174a zákona o pobytu cizinců uplatnil stěžovatel v kasační stížnosti poprvé, ač z ničeho neplyne, že by ji nemohl uplatnit dříve. Taková námitka je dle § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřípustná (srovnej rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2004, č. j. 1 Azs 34/2004 - 49, ze dne 25. 9. 2008, č. j. 8 Afs 48/2006 - 155, či ze dne 30. 3. 2012, č. j. 4 Azs 1/2011 - 89). Nejvyšší správní soud se jí proto vůbec nezabýval.

[9] Stěžovatel poukázal na nepřezkoumatelnost rozsudku vyplývající z toho, že krajský soud aproboval nepřezkoumatelné rozhodnutí žalovaného. K tomu, kdy jsou správní či soudní rozhodnutí nepřezkoumatelná, se Nejvyšší správní soud opakovaně vyjádřil např. v rozsudcích ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, č. 133/2004 Sb. NSS; ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, č. 689/2005 Sb. NSS; ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 -52; či ze dne 16. 12. 2008, č. j. 1 Ao 3/2008 - 136, č. 1795/2009 Sb. NSS. Judikaturou stanoveným nárokům na přezkoumatelnost napadený rozsudek stejně jako rozhodnutí žalovaného dostojí. Žalovaný i krajský soud jasně zdůvodnili, na jakých skutečnostech založili závěr o účelovosti manželství, který byl důvodem pro zamítnutí žádosti stěžovatele. Nepřezkoumatelnost rozsudku přitom nezpůsobuje ani to, že soud vycházel z argumentace žalovaného a ztotožnil se s ní (srov. k tomu např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 10. 2007, č. j. 2 As 18/2007 - 115, ze dne 22. 8. 2013, č. j. 1 Afs 21/2013 - 66, ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005 - 130, ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006 - 86 a ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012 - 47).

[10] Nejvyšší správní soud rovněž neshledal, že by při zjišťování skutkového stavu došlo k podstatným vadám, které by měly vliv na výsledek daného řízení. Účelovost manželství vyplývá dostatečně z podkladů, které jsou součástí správního spisu. Výpovědi manželů ve spojení s dalšími zjištěními žalovaného tvoří logický řetězec skutkových okolností nevzbuzujících důvodné pochybnosti o tom, že manželství bylo skutečně uzavřeno účelově, kdy se stěžovatel prostřednictvím sňatku s osobou zúčastněnou na řízení snaží pouze získat právo vstupu a pobytu v ČR. Jak přitom správně konstatoval krajský soud, argumentace týkající se učení českého jazyka nebyla ve věci rozhodující, mnohem podstatnější byla trvající jazyková bariéra mezi manželi. Postup hodnocení důkazů ve věci prokazování účelovosti manželství přitom odpovídá judikatuře Nejvyššího správního soudu (srov. rozsudky ze dne 30. 4. 2014, č. j. 3 As 101/2013 - 34, ze dne 7. 7. 2020, č. j. 2 Azs 7/2020 - 60, ze dne 19. 9. 2018, č. j. 6 Azs 144/2018 - 26, ze dne 2. 10. 2013, č. j. 1 As 58/2013 - 43, ze dne 22. 2. 2017, č. j. 2 Azs 355/2016 - 62). Z rozhodnutí žalovaného i z napadeného rozsudku vyplývá, na základě jakých skutečností byl učiněn závěr o účelovosti manželství. Byly tedy splněny podmínky pro aplikaci § 20 odst. 5 písm. e) zákona o pobytu cizinců. Nutno dodat, že přestože se stěžovatel opakovaně dovolává dlouhého trvání vztahu s osobou zúčastněnou na řízení, nijak tuto skutečnost v řízení neprokázal. Byť tvrdí, že vztah probíhal především prostřednictvím elektronické komunikace, tuto žádným relevantním způsobem nedoložil. Naopak, přestože se má jednat o vážný intenzivní vztah, předložil stěžovatel toliko několik fotografií ze svatby a celkem šest zpráv, které měl adresovat své manželce. Z předložených podkladů přitom nelze ani s určitostí zjistit, že komunikace proběhla mezi manželi, neboť jako autor zpráv je označen D. S. S.

[11] K námitce, že stěžovateli nelze přičítat k tíži absenci dlouhodobých právních a finančních vztahů, neboť manželům nebylo umožněno společné soužití, je vhodné odkázat na rozsudky zdejšího soudu ze dne 7. 6. 2018, č. j. 9 Azs 410/2017 - 96, či ze dne 23. 11. 2017, č. j. 7 Azs 326/2017 - 21. Ve smyslu uvedených rozsudků měli manželé možnost společného soužití na území Alžírska či jiného třetího státu, avšak tuto ani v omezené míře nerealizovali. Byť je pochopitelné, že neučinili zásadní dlouhodobý finanční závazek, nelze přehlížet, že nedoložili ani netvrdili vůbec žádné společné závazky. Nutno rovněž zdůraznit, že absence společného přispívání k odpovědnostem vyplývajícím z manželství je jedním z faktorů, které mohou vést k závěru o účelovém manželství, dle rezoluce Rady ze dne 4. 12. 1997 o opatřeních, která je třeba přijmout pro potírání účelových manželství, Úř. věst. C 382, 16. 12. 1997 (viz rozsudek zdejšího soudu ze dne 19. 9. 2018, č. j. 6 Azs 144/2018 - 26).

[12] K namítanému porušení čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod Nejvyšší správní soud odkazuje na závěry rozsudku ze dne 27. 3. 2014, č. j. 10 Azs 9/2014 - 32, dle kterého prokázání účelovosti manželství „*jakýkoliv nepřípustný zásah do rodinného života pojmově vylučuje, neboť v účelovém manželství se osobní ani rodinný život již z podstaty neuskutečňuje*“ (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2017, č. j. 7 Azs 326/2017 - 21).

[13] Nejvyšší správní soud s ohledem na uvedené dospěl k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[14] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterých, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, část III. 4., a usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 5. 2021, č. j. 9 Azs 32/2021 - 32). Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti v řízení o kasační stížnosti nevznikly. Z uvedených důvodů soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

[15] Výrok ve vztahu k osobě zúčastněné na řízení vychází z § 60 odst. 5 s. ř. s. Osoba zúčastněná na řízení neplnila žádné povinnosti, které by jí soud uložil, nebyly shledány ani žádné důvody hodné zvláštního zřetele. Náhrada nákladů řízení se osobě zúčastněné na řízení proto nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. června 2022

Mgr. David Hipšr
předseda senátu